

PANORAMA

Xosé Ramos Rodríguez

Antón Costa Rico

Nova Escola Galega

jose.ramos.rodriguez@edu.xunta.es

anton.costa@usc.es

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 86-89

ACTUALIDADE DA POLÍTICA EDUCATIVA

Este si que foi un inicio de curso inesquecible. O sistema educativo está patas arriba pola COVID19. Suponse que a Administración educativa poñerá o seu empeño en atopar as mellores solucións a un problema tan grave. Pois parece ser que non. Vexamos.

- Ante o clamor da necesidade de contratar mais profesorado - para reducir as ratios, para atender á diversidade e para xestionar unha situación tan excepcional- negouse por principio e despois declarou facelo con cifras enganosas, contabilizando profesorado de programas preexistentes (ARCO, PROA) ou profesorado necesario para cumprir as ratios mínimas legais en Infantil e Primaria, que se estaban incumprindo alegando excepcionalidade.

- Ante o envío de partidas económicas da UE para gastar de modo finalista en educación, dise que se gastará onde a Administración o considere conveniente, non necesariamente en educación.

- Ante un problema de negligencia no transporte escolar, no CEIP Luis Seoane de Oleiros, faise dimitir á súa Directora, que nada tivo que ver, nun exercicio de autoritarismo desesperado por non comunicar a tempo (?) o incidente á Xefatura territorial. Provocando a resposta unánime de toda a Comunidade Educativa e do propio Concello.

- Seguen coa nefasta política de peches de escolas rurais, nun momento que é un clamor a necesidade da súa existencia polo alivio que poderían supor nunha situación como a actual, ademais da súa necesidade como política a longo prazo de reverter o ermo do rural.

- Esta situación trouxo como consecuencia unha convocatoria de folga, que nesta ocasión foi apoiada tamén polas propias Asociacións de Nais e Pais.

- Tamén foi sorprendente o inicio de curso polas idas e voltas da Consellería con respecto á súas propias previsións, primeiro por non querer variar as ratios, despois por adoptar a distancia de 1,5 metros que as modifica e mais tarde por indicar a necesidade de colocar mamparas e/ou dispoñer o ensino semipresencial para evitar o incremento de profesorado.

- Cámbiase o equipo directivo a fronte da Consellería, pero as políticas seguen.

A pesar do dito, non negaremos os **bos desexos ao novo equipo da Consellería** que polo menos intentou cambiar de talante reuníndose, no primeiro acto público que tivo, co Consello Escolar de Galicia, acompañado do Conse-

lleiro de Sanidade, tamén recén nomeado.

Pero a preocupación sanitaria non pode facernos esquecer que se precisa da **tranquilidade emocional de alumnado e do profesorado** para establecer condicións de aprendizaxe razoables, pois sen elas dificilmente avanzaremos na educación.

Diciase no último dos cinco NEG-Opina de 2020, que non podemos permitir que esta situación extraordinaria, ademais de significar unha dificultade para o desenvolvemento curricular do alumnado, veña perverter a visión global do que significa a educación, aspecto no que tanto custa avanzar. En 1917, Ernest Briod, como Presidente da Sociedade Pedagóxica da Suíza francófona, ao presentar os temas do Congreso que en 1920 se iría celebrar en Neuchâtel, falou da *école assise* como dun modelo a superar, e pouco despois Ferrière contraponerá a “escola activa” á “escola sentada”, na que se impartía un ensino abstracto e uniforme. Poderíamos dicir que a “escola sentada e de ringleiras a toque de chifre” nunca máis.

REAL DECRETO-LEY 31/2020

Este panorama cheo de incertezas presenta outra novidade que debe merecer a nosa atención: o **Real Decreto-ley 31/2020, de 29 de setembro**, por el que se adoptan medidas urgentes en el ámbito de la educación no universitaria. BOE 30/9/2020. Que estará en vigor neste curso académico.

O mais polémico e rexeitable deste é a primeira medida, que posibilita a contratación de profesorado para responder ás necesidades da urxencia da COVID19, sen necesitar a acreditación da súa formación académica do mestrado de secundaria. Nin unha formación rápida, nin medidas de titoriza-

ción, nin nada alternativo a cambio. Hai un clamor contrario a que sexa varrida sen debate e sen alternativa a institucionalización dunha mínima formación lograda cun mestrado, como no resto de profesións reguladas. Despois do traballo que custou e segue constando normalizar e prestixiar esta formación inicial. Isto sería inconcebible noutro ámbito profesional.

No texto aparece o recoñecemento do traballo non presencial; para amparar xuridicamente esta situación que se viviu e se segue vivindo, de xeito mais puntual, co ensino semipresencial. Tamén se ampara que as Administracións flexibilicen os currículos e criterios de avaliación como xa se fixo, sen esta cobertura legal no curso anterior. Agardemos que isto poda servir en posteriores momentos para reabrir o debate dun currículo tan sobrecargado e académico como o que hoxe temos (sufrimos).

Tamén é moi importante, por ir desfecendo o sarillo da LOMCE, a eliminación das avaliacións finais das diferentes etapas, tan contestadas e, salvo as de educación primaria, sen ter entrado plenamente en vigor.

OS RISCOS DA SEMIPRESENCIALIDADE

Debemos ser conscientes dos seus riscos, sabendo que nas clases de impartición telemática docente é máis doado que

haxa alumnado ‘que desconecta’, tanto debido a situacións de menor motivación no estudo e dificultade de concentración para levar adiante unha formación autónoma, como polas propias limitacións da actuación docente neste medio, e igualmente sabemos que a menor tempo de presenza activa nos centros cobran crecente forza as determinacións do ambiente, capacidades e posibilidades da contorna familiar e próxima.

O profesor e inspector Celso Currás (que foi Conselleiro de Educación da Xunta de Galicia polo PP) sinalaba en setembro na súa columna de *La Voz de Galicia* “O curso escolar atípico”: presencialidade e reforzo de plantillas. É que non queda outra.

GALEGUIZACIÓN

Por feliz iniciativa da **Mesa pola Normalización Lingüística**, que secundamos diversas organizacións sociais, políticas e culturais, estase a desenvolver unha multitudinaria recollida de sinaturas no conxunto de Galicia a prol da presentación dunha Iniciativa Lexislativa Popular en apoio dunha programación na Televisión de Galicia: unha canle e unha App Xabarin Clube que emitan continuamente contidos atractivos e de interese para a infancia e a mocidade galega. Adiante coa recollida de sinaturas.

Asina!

Por unha canle
Xabarin Club
24 horas na TVG

A MESA POA NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

#XabarinClub

INICIATIVAS

No pasado mes de setembro o xornal *Faro de Vigo* levou adiante o seu IV Foro de Educación, baixo a coordinación da xornalista Selina Otero, quen tamén leva adiante as páxinas de *O Faro na Escola*. Foi ocasión de poder realizar diversos encontros e talleres e de escoitar a algúns destacados educadores como foi o caso da intervención de José A. Fernández Bravo: “Ensinar desde o cerebro de quen aprende”.

PREMIOS

O III Premio anual **Luís Porteiro** de recoñecemento da actuación universitaria a prol da galeguización educativa na Universidade de Santiago de Compostela foille concedido ao profesor **Antón Costa**, no seu 44 curso de actuación docente. A súa intervención no acto celebrado no pasado mes de setembro foi antecedida pola dos padriños profesores José A. Caride e Xesús Rodríguez.

O Colexio Rural Agrupado **Mestra Clara Torres de Tui**, creado hai vinte anos coa fusión de 9 ecolas unitarias, foi escollido como mellor escola española polo xurado da IIIª edición do galardón que a Fundación Princesa de Girona outorga anualmente a centros educativos comprometidos co desenvolvemento educativo, valorándoo como «un exemplo de dinamización en entornos rurais a través da participación e implicación das familias e dos membros da comunidade».

PUBLICACIÓNS

A Editora Rinoceronte lanzou *online* e de balde o seu dicionario castelán-galego con máis de 27.000 entradas: <https://rinoceronte.gal/diccionario/>

Sinalamos o libro de Carlos Rego *O camiño da luz*, sobre a vida de **Magín Blanco**. Magín Blanco leva creado moitas músicas e cancións para o mundo infantil galego e este libro de Carlos Rego preséntanos a vida e

Carlos Rego e Magín Blanco. Fonte: Valdeorrasdecerca

a obra dun músico único, que crea beleza con naturalidade.

EXPOSICIÓNS

Neste ano 2020 conmemórase o bicentenario do nacemento de **Concepción Arenal**. Con este motivo entre outras inciativas neste Outono pódense ver en Santiago senllas coidadas exposicións sobre a vida e a obra da gran penalista galega, que foi tamén unha impulsora da defensa dos dereitos humanos e

da dignidade das mulleres, con atención específica ao desenvolvemento educativo, tanto a través das institucións do sistema educativo, como por medio de ateneos, clubs de lectura e outras mediacións da educación social.

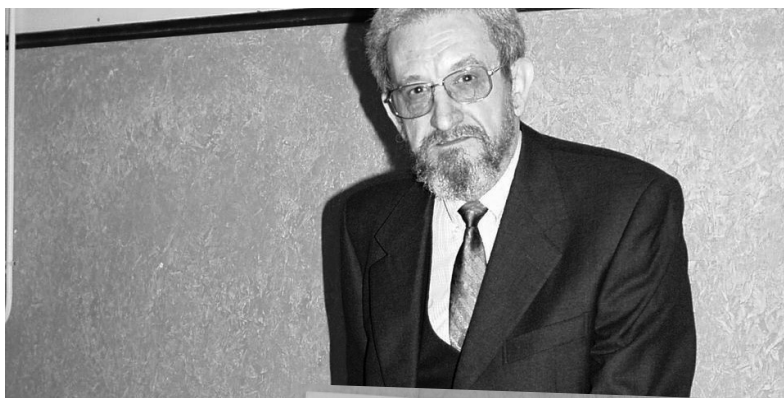
Unha das exposicións celebrouse no Colexio de Fonseca, mentres a outra desenvólvese na Biblioteca de Galicia da Cidade da Cultura.

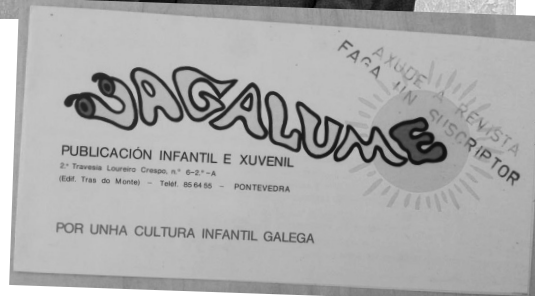
FÓRONSE

Xosé María Méndez Domenech (1944- 2020). No pasado agosto morreu quen foi un grande impulsor de iniciativas culturais e o maior impulsor da revista infantil e xuvenil galega *Vagalume* (1975 – 1978), a publicación que viña ser a casa, a expresión e o espello das experiencias primeiras de normalización escrita do galego, en particular nas aulas de educación infantil e de primaria. A revista que coidaron canda el as 'monxas da Lareira', as mestras de ACIES/MCEPG, algúns dos ensinantes da UTEG e da USEG, ou tamén entre os máis vedraños Albino Nuñez, Avelino Pousa, Valentín Arias, Dourado Neira, Xesús Santos ou Olimpio Arcas. *Vagalume* permitiu a edición dos (case os) primeiros materiais didácticos para o ensino en galego e tamén (case os) primeiros exercicios de banda deseñada en galego para o mundo infantil, xunto á presenza de poemas, contos, pezas teatrais, e pode verse unha referencia máis ampla sobre a esta revista no nº 25 da *Revista Galega de Educación*.

Foise de onda nós Paz López Facal, mestra e unha das pioneiras no campo da galeguización lingüística da escola. Participou no grupo que introduciu a filosofía e as técnicas de Célestin Freinet nas nosas escolas nos anos setenta e en Nova Escola Galega. Foi parvulista recoñecida nas terras de Compostela e neste ámbito foi creadora de recursos didácticos, como autora e co-partícipe de publicacións destinadas ao ensino: *Labia*: materiais de lecto escritura, *Canles 1* lingua galega, *1º EXB*, *Canles 2* lingua galega, *1º EXB*, *Nobelos de Papel*, *1 EXB* ou *Nobelos de Papel* proposta didáctica, materiais publicados por Edicións Xerais de Galicia. ■

Xosé María Méndez Domenech.
Fonte: La Voz de Galicia

Imaxe de arquivo de Paz López Facal. Fonte: Tempos Dixital

Tamén dixemos ADEUS a Quino, creador de Mafalda.